

RAPPORT COMMISSIE SYLVESTER DISCRIMUNATOIR
naar EX RIJKSGENOTEN WOONACHTIG IN DE REPUBLIEK
SURINAME

DE ALGEMENE OUDERDOMS WET (AOW) van 13 mei 1956 Stb. 281

Geschiedenis:

De in werking treding: 1 januari 1957

Art 1 oorspronkelijke versie van 13 mei 1956 luidde als volgt : ***Ingezetene in de zin van deze wet is degene die binnen het Rijk woont.***

Het Rijk was bij de begripsbepalingen niet gedefinieerd.

Bij het zogeheten **STATUUT** is in 1954 vastgesteld dat het Koninkrijk der Nederlanden bestond uit ***Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen.***

Drie jaren na het Statuut van 1954 treedt de AOW per 1 januari 1957 in werking en was,-na toentertijd zou blijken-,***slechts bedoeld te zijn geweest voor Nederlanders (lees autochtonen en ex Rijksgenoten, lees Surinamers woonachtig in Nederland ,overige migranten doch niet voor de ex rijksgenoten die in Suriname zijn blijven wonen.***

Velen zowel in Nederland als in Suriname constateerden bij het bereiken van de 65 jarige leeftijd dat bij de uitkering een korting werd toegepast over de jaren 1957 tot de datum van het ingezenschap in **het Rijk.**

Van toen af aan werd tegen dit onrecht geprotesteerd door diverse geledingen onder de Surinaamse samenleving in **het Rijk.**

Deze protesten zijn aanleiding geweest voor het opnieuw redigeren van artikel 2 van de AOW-wet.

Per Staatsbesluit van 15 maart 1990, gepubliceerd in Staatsblad 1990 no.129.

Art.2 luidde van toen af aan als volgt: ***Onder ingezetenen van "het Rijk" wordt verstaan ingezetenen van Nederland***

Adagium is dat bij verandering van wetgeving voor betrokkenen de gunstigste bepalingen moeten worden toegepast

Conclusie:

De gunstige bepalingen zijn partieel toegepast en hebben daardoor verstreckende financiële discriminatoire gevolgen voor betrokkenen, de in Suriname gebleven Rijksgenoten.

Bij de in werking treding van de AOW wet vanaf 1 januari 1957 heeft de toenmalige initiatiefnemer van de ondergavige wet, - **Drs. Willem Drees**-, bij Hoofdstuk II, kring der verzekerden als volgt gedefinieerd: ***Verzekerd overeenkomstig de bepalingen van deze wet is degene die de leeftijd van 15 jaar, doch die mog niet de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt indien hij:***

- a) Ingezetene is (achteraf bedoeld ingezetene van Nederland)***
- b) Geen ingezetene is, doch terzake van binnen het Rijk{ achteraf bedoeld Nederland} in dienstbetrekking verrichte arbeid aan de loonbelasting is onderworpen.***

Ondanks het eerder aangehaalde Statuut daterend van **vóór** de inwerking treding van de AOW wet heeft de Regering van Nederland -, **zonder een nadere definiering van het begrip Rijk, zowel in theoretische als praktische zin:**

- a) *de thans in Nederland wonende ex rijksgenoten de AOW uitkering te korten vanaf de periode gelegen tussen 1 jan 1957 en de datum van ingezetenschap in Nederland;(het AOW-gat)*
- b) *de in Suriname gebleven ex rijksgenoten tot de onafhankelijkheid in 1975 finaal voor een AOW uitkering uit te sluiten (het discriminatoir karakter)*

Oprichting aan Commissie Sylvester luidde als volgt:

Artikel 2

De adviescommissie heeft tot taak na te gaan of er een juridische grondslag kan worden gevonden, die ruimte geeft om gericht en uitsluitend de groep voormalig rijksgenoten die leefde in Suriname in de periode 1957 tot 1975 en nu langere tijd woonachtig is in Nederland, tegemoet te komen voor hun onvolledige AOW- opbouw. De commissie wordt gevraagd te expliciteren welke risico's hieraan verbonden zijn en te onderzoeken of er een objectieve rechtvaardiging bestaat om genoemde groep wel te compenseren en andere groepen met een AOW-gat niet

Opmerking:

Met het onderstreepte kan enkel en alleen bedoeld worden: diverse migranten naar Nederland met wie Nederland niet in Koninkrijksverband gezeten heeft.

Verslag commissie Sylvester, Bron de Volkskrant 3 juli 2021, COMMISSIE: AOW-gat Surinaamse Nederlanders moet gerepareerd.

Ruim 30 duizend Nederlanders van Surinaamse herkomst die van 1957 tot 1975 nog in Suriname woonden hebben recht op een volledige ouderdomsuitkering AOW

Het kabinet dient hun AOW-gat te repareren. De mensen die al pensioengerechtigd zijn en tot nu toe dus te weinig ontvingen zouden daarvoor met een eenmalig gebaar moeten worden gecompenseerd

Dat adverteert een commissie onder voorzitterschap van Joyce Sylvester, substituut ombudsman bij de Nationale ombudsman en voormalig Eerste Kamerlid voor de PVDA. Zij werd door het kabinet gevraagd om advies over de netelige AOW-kwestie die tienduizenden mensen raakt die na 1975 naar Nederland kwamen toen Suriname onafhankelijk werd.

Aangezien de AOW wettelijk alleen is bedoeld voor ingezetenen van Nederland hebben zij nu een onvolledige AOW uitkering: de jaren vóór 1975 tellen niet mee in de opbouw

Het gevolg is dat de AOW uitkering van deze groep momenteel gemiddeld tussen de 16% en 18% worden gekort. De komende 5 jaren bereiken nog eens circa 9500 leden van deze groep de AOW gerechtigde leeftijd. Doordat zij jonger zijn, hebben zij minder lang in Suriname gewoond voordat ze (vóór 1975) naar Nederland zijn gekomen, in hun geval bedraagt de korting op de uitkering gemiddels 4 procent

Groot onrecht

Dit wordt door de gedupeerden ervaren als groot onrecht, stelt de commissie vast. Zij stellen dat zij rijksgenoten waren en dat zij ten onrechte gelijk worden gesteld met andere migranten die niet uit het Koninkrijk der Nederlanden afkomstig zijn. Zij vinden dat zij als tweederangsburgers worden behandeld en dat zij worden gediscrimineerd

Bovendien zijn zij bij hun aankomst in Nederland, noch daarna, gericht over deze consequenties geïnformeerd.

In het advies aan minister Koolmees van Sociale Zaken stelt de commissie vast dat er voor de overheid geen plicht is om de uitkeringen – de wet schrijft het immers niet voor- maar wel een morele verplichting.

De commissie wijst erop dat de meeste gedupeerden vlak voor de Surinaamse onafhankelijkheid juist in allerijl naar Nederland vertrokken omdat zij Nederlanders wilden blijven, met alle rechten en plichten die daarbij horen. Dat zij zich daarnaast ook Nederlander voelen is verklaarbaar. Iedereen die wel eens in Suriname is geweest weet het, ziet het en voelt het. Het land ademt, zelfs tot op de dag vandaag, Nederland. De Nederlandse taal wordt er gesproken, vele plaatsnamen zijn hetzelfde of afgeleid van de Nederlandse, er zijn familiebanden en intensieve contacten tussen Nederland en Suriname

Tegemoetkoming:

Het advies aan Koolmees is daarom om de gedupeerden een “onverplichte tegemoetkoming” aan te bieden. Dit komt erop neer dat de jaren die zij in Suriname doorbrachten moeten worden meegerekend voor hun AOW-opbouw.

Voor de mensen die al jaren te weinig ontvangen zou een eenmalig financieel belastingvrij gebaar gepast zijn.

De belangrijkste reden waarom de Nederlandse overheid tot nu toe aarzelde met zo'n gebaar is de precedentewerking- de vrees dat ook andere groepen Nederlanders met terugwerkende kracht aanspraak gaan maken op meer AOW. Die vrees is ongegrond, aldus Sylvester.

Volgens de commissie is dat risico zeer beperkt, juist omdat er sprake is van een unieke combinatie van omstandigheden.

Het kabinet reageert binnenkort op het rapport. Sylvester vraagt Koolmees om haast te maken. Deze problematiek speelt al tientallen jaren en de leeftijd van de betrokkenen is hoog waardoor de tijd dringt

Conclusie:

Commissie Sylvester heeft zich slechts gericht naar het AOW-gat van ex rijksgenoten thans ingezetenen zijnde in Nederland

Commissie Sylvester heeft andere emigranten in Nederland vergeleken met ex rijksgenoten(tot 1975 deel uitmakend van het Koninkrijk der Nederlanden) die in Suriname zijn blijven wonen.

Commissie Sylvester heeft het niet nodig geacht de heden nog in Suriname wonende en in leven zijnde ex rijksgenoten een tegemoetkoming in het vooruitzicht te stellen over de periode 1957 tot 1975

Commissie Sylvester is eraan voorbij gegaan dat voornamelijk na hun studie naar Suriname geremigreerde ex rijksgenoten(nu AOW genietenden) eveneens te bedenken bij het dichten van hun AOW gat.

Ook nu weer blijkt dat wanneer het gelegen komt het Surinamer zijn opgedeeld wordt in: Surinamers en Nederlanders van Surinaamse afkomst.

Mr. R.D. Neslo